

Alerta alemanya a les Balears

Les primeres estadístiques turístiques de les Balears indiquen una tendència a la baixa del turisme alemany. Alguns hotelers i comerciants ja parlen de "crisi". Uns altres sectors, com el govern o els economistes, només parlen d'una inevitable restructuració del mercat turístic.

De primer només va ser una alarma mínima. El turisme alemany havia baixat, durant una setmana del mes de juny, comparada amb l'any passat, quasi un 10%. Però ja bastà perquè s'instal·lès el nerviosisme en el sensible sector hotelier. Des del govern, la Conselleria de Turisme assegurava que durant la primera setmana de juliol l'ocupació mitjana, segons les primeres referències, s'estimava pròxima al 87%, quan l'any passat havia estat del 94%. Tot i així, el conseller Celestí Alomar recordava que el 1999 havia estat un any excepcional,

i que si es comparaven les dades amb les del 1998 (un poc més del 87%), les xifres eren coincidents. Però els hotelers, enmig de la guerra per l'ecotaxa que els oposa al govern, no es volgueren creure les dades oficials. La Federació Hotelera, en unes declaracions efectuades pel seu director Ignasi Esteve al diari *Última Hora*, rebutjava les xifres oficials i assegurava rotundament que l'ocupació a les zones no especialitzades en turisme alemany anava del 70% al 75%, i que allà on estiuegen els turistes alemanys la mitjana oscil·lava entre el 50% i el 60%".

Per si no bastava això, la premsa britànica i alemanya s'apunten a la guerra, divergint en conseqüències i motius, però coincidint amb la dada de fons de la baixa. Tant els uns com els altres (*The Times* per part britànica i el sensacionalista *Bild* per l'alemanya) coincideixen a dir que el mercat balear en general —i el mallorquí en particular— és, per als germànics, un mercat saturat. Que s'estimen més d'anar a llocs com Turquia o Egipte, destinacions que es posen al dia, augmentant molt les places hoteleres i les ofertes adreçades als europeus en general i molt especialment als desitjats turistes germànics. En això semblen anar d'acord, però les valoracions són força diferents. Els britànics no poden dissimular que es congratulen de la fugida dels alemanys. Per ells significa una "reconquesta" de l'arxipèlag (el turisme britànic creix i les compres de segones residències per part de súbdits de Sa Graciosa Majestat, també). El tabloide alemany, en canvi, poc manco que retreu als balears la suposada "incapacitat" de mantenir l'atracció dels generosos germànics, que tants de doblers han deixat a les Illes; en conseqüència, ben merescut tenen els illencs de perdre aquesta mena de *gallina dels ous d'or*.

Què hi ha de cert, en tota aquesta presumpta crisi? De definitiu, poc se'n pot saber per ara. Estadísticament, sembla que es confirma un petit descens en tot aquest any. Sense tenir en compte el principi de la temporada alta (comptant, doncs, només el període gener-maig), la Secretaria d'Estat de Turisme del govern espanyol assegura que les Illes Balears perden prop d'un 6% de turisme. Aquesta minva pot ser deguda, en bona part —com coincideixen a afirmar totes les fonts—, al fet que els alemanys, efectivament, cerquen destinacions alternatives. Una tendència que, asseguren els hotelers, augmentarà de forma molt més contundent durant la temporada alta. Ara, allò que resulta estrany és de veure que les estadístiques

d'entrada als aeroports balears en general, i al de Palma en particular, del mes de juny no solament no registren la presumpta crisi, sinó ben a l'inrevés. En efecte, l'aeroport de Son Sant Joan (Palma) presentava unes xifres, el mes de juny, que indiquen un augment d'un 1,5% respecte a l'any 1999, que va ser tan espectacular, i una entrada d'alemanys gairebé estable.

Quin misteri és aquest, que les entrades dels aeroports creixin i, segons que sembla, l'ocupació hotelera baixi? L'explicació, la donava, la setmana passada, el prestigiós economista Miquel Alenyà, sots-director de la Caixa de Balears, Sa Nostra, i estudis de l'evolució econòmica de les Balears d'aquests darrers trenta anys. Alenyà, en una conferència de premsa, explicava que, primer de tot, cal tenir present que "no hi ha crisi turística", perquè, d'una banda, les entrades dels aeroports demostren que hi ha un "augment moderat" i, d'una altra, que la despesa per turista i dia "augmenta també moderadament". Dit això, Alenyà explicà que és cert que el mercat alemany mostra una tendència a la baixa. Al seu parer aquest nou comportament respon a dos factors. En primer lloc al fet que ara Alemanya viu una situació d'expansió econòmica, després de sis anys de recessió, la qual cosa fa que hi hagi més alemanys amb recursos per a proposar-se unes vacances diferents; és a dir, amb unes destinacions que no siguin la de les Balears. En segon lloc, el misteri de per què les entrades a l'aeroport d'alemanys es mantenen (si més no aquest mes de juny), quan les estades als hotels disminueixen, s'explica perquè molts alemanys opten, de cada vegada més, per unes vacances "independents", gràcies al fet que tenen opcions d'ocupar cases particulars. Efectivament, tal com ja s'ha ocupat d'informar-ne en ocasions diverses aquest setmanari, el nombre de germànics propietaris de cases a Mallorca és d'unes dotzenes de milers (no se'n sap el nombre exacte, però

ARXIU / JOAN CELIÀ

Es comença a notar que molts alemanys passen per l'aeroport, però no s'allotgen a l'hotel, sinó en cases privades.

A l'esquerra, llibres per alemanys. La premsa popular germànica, especialment *Bild*, ha sofert una disminució de vendes, si més no en alguns quioscos del centre de Palma. A sota, l'economista Miquel Alenyà, que nega l'existència d'una crisi turística.

és molt alt) i això, segons l'economista, pot donar raó d'aquest nou fenomen de desviació d'allotjament, de l'hotel tradicional a la residència privada; bé perquè es tracta de propietaris, bé perquè es tracta de coneguts o familiars convidats pel propietari, bé perquè es tracta d'un lloguer il·legal de l'habitatge. De fet, aquest fenomen preocupa, i molt, el govern balear, el conseller de Turisme del qual, Celestí Alomar, fa prou esforços per lluitar contra aquesta pràctica. Nogensmenys, el conseller no es mostra excessivament preocupat per les modestes xifres de reducció turística. Com ha reivindicat el govern de progrés, si cal reduir les dramàtiques conseqüències de la massificació turística no toca més

remei que assumir que un descens del turisme no sols és inevitable, sinó també desitjable.

És clar que la pèrdua d'una part dels generosos consumidors alemanys, encara que sigui dels no tan poderosos, implica inevitablement un descens de vendes dels productes que consumien, que afectarà una part de l'economia il·lenca. Aquest setmanari ha constatat, sense ànim d'enquesta científica, que, efectivament, i si més no al centre de Palma, la venda de premsa popular alemanya (*Bild*), de complements de moda, d'objectes de regal, etc., ha fet baixades molt importants. El que és segur és que alguna cosa comença a canviar.

Miquel Payeras